

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

Колеснікова Дмитра Дмитровича

**«Прийняття управлінських рішень в системі державного регулювання
сфери обігу лікарських засобів»,**

яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 28 – Публічне управління та адміністрування
за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи

Здобувач Колесніков Дмитро Дмитрович виконав у повному обсязі Індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Освітню програму в обсязі 60 кредитів ECTS виконав у повному об'ємі. Він успішно склав іспити з наступних дисциплін: «Концептуальні засади розвитку публічного управління та адміністрування», «Публічна політика», «Управління суспільним розвитком», «Концептуальні засади сучасного наукового пізнання», «Етика та світоглядні засади наукової діяльності», «Методологічне забезпечення досліджень публічного управління та адміністрування», «Методологічне забезпечення освітньої діяльності», «Управління проектами», «Комунікативні аспекти діяльності дослідника», «Основи наукового мовлення», «Інформаційні технології у науковій діяльності», «Іноземна мова в професійній діяльності дослідника публічного управління та адміністрування», «Інформаційно-аналітична складова публічного управління», «Глобальне врядування і між рівневі відносини у публічному управлінні», «Демократія участі та комунікації в публічному управлінні та пройшов педагогічну практику».

У процесі навчання Колесніков Д.Д. набув усіх компетентностей, теоретичних знань, умінь і навичок, визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти третього науково-освітнього рівня за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Всі заплановані види робіт були виконані своєчасно. Здобувач плідно

співпрацював з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження

Ефективне державне регулювання сфери обігу лікарських засобів є одним із ключових аспектів забезпечення стабільності національної системи охорони здоров'я. Прийняття управлінських рішень у сфері обігу лікарських засобів є критично важливим у сучасних умовах, коли Україна перебуває в стані війни, розв'язаної російськими агресорами у 2022 році. Забезпечення доступності, якості та безпеки лікарських засобів є критичним аспектом державної політики охорони здоров'я, особливо в умовах загострення гуманітарних потреб і економічних викликів. Цей підхід відображено у Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр., яка передбачає реалізацію регіональних ініціатив, спрямованих на зміцнення системи охорони здоров'я через покращення доступу до якісних лікарських засобів, особливо в територіальних громадах, що зазнали значного впливу воєнних дій. Також потрібно відзначити Концепцію забезпечення лікарськими засобами на період до 2025 р., що спрямована на розвиток інструментів реімбурсації, контролю за ціноутворенням і боротьбу з фальсифікованими препаратами, що є ключовими аспектами державного регулювання.

Аналіз сучасних викликів демонструє, що регулювання сфери обігу лікарських засобів має базуватися на інтеграції правових, економічних, організаційних і інформаційних механізмів. Прозорість прийняття рішень, оперативність їх реалізації та здатність адаптуватися до мінливих обставин є ключовими вимогами до сучасного державного управління в цій сфері.

На підставі зазначеного актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлюється необхідністю вдосконалення теоретико-методологічних підходів до прийняття управлінських рішень у системі державного регулювання обігу лікарських засобів. Це, своєю чергою, сприятиме зміцненню системи охорони здоров'я, підвищенню доступності якісних

лікарських засобів для населення та забезпеченню ефективного функціонування фармацевтичного сектору в умовах внутрішніх і зовнішніх викликів.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційну роботу виконувалась у межах наукової теми Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Механізми розвитку людського потенціалу в інноваційній економіці» (номер державної реєстрації №0120U105742). Особистий внесок здобувача у виконання науково-дослідної роботи полягає у науково-теоретичному обґрунтуванні адаптивної моделі процесу прийняття управлінського рішення в у сфері обігу лікарських засобів.

4. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що автором обґрунтуванні теоретичні основи і концептуальні підходи до вдосконалення прийняття управлінських рішень у системі державного регулювання обігу лікарських засобів. Наукова новизна дисертаційного дослідження розкривається у таких положеннях:

вперше:

— концептуально обґрунтовано адаптивну модель процесу прийняття управлінського рішення у сфері обігу лікарських засобів, яка на відміну від існуючих ґрунтується на чітко визначеній меті, принципах, суб'єктах прийняття рішень, механізмах їх реалізації та системі зворотного зв'язку, враховує особливості нормативно-правових вимог, економічні та технологічні можливості, а також багатокритеріальну методику її оцінки, що сприяє мінімізації ризиків дефіциту препаратів, боротьбі з фальсифікованими лікарськими засобами, удосконаленню механізмів ціноутворення та підвищенню доступності ліків для населення;

удосконалено:

- структуру комплексного механізму прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері обігу лікарських засобів, що складається з сукупності механізмів (нормативно-правового, економічного, організаційного, інформаційно-комунікаційного), форм, методів та інструментів, а також враховує інтереси всіх стейкхолдерів ринку лікарських засобів та передбачає використання сучасних цифрових інструментів для збору, обробки, аналізу інформації, що сприяє оперативному ухваленню рішень, їх ефективному впровадженню та моніторингу;

- алгоритм прийняття управлінського рішення у сфері обігу лікарських засобів є структурованим підходом, що забезпечує комплексне та адаптивне регулювання цього сектору. Його особливістю є інтеграція сучасних цифрових технологій, міжнародних стандартів (GMP, GDP, ICH) та міжсекторальної взаємодії, що дозволяє оперативно реагувати на виклики ринку, підвищуючи прозорість і ефективність управління. Від існуючих підходів він відрізняється комплексністю, що охоплює всі етапи прийняття рішень, гнучкістю у відповідь на зміни регуляторного середовища, цифровізацією процесів моніторингу й імплементації, міжнародною інтеграцією для гармонізації з глобальним ринком та прозорістю завдяки активному залученню зацікавлених сторін через громадське обговорення та експертні консультації.

дістали подальшого розвитку:

– понятійний апарат публічного управління шляхом уточнення сутності поняття «управлінські рішення у сфері обігу лікарських засобів» – це цілеспрямований процес вибору та реалізації оптимальних варіантів дій органами державної влади, що базується на правових, економічних, соціальних та технологічних критеріях для забезпечення ефективного функціонування фармацевтичного ринку. Вони спрямовані на регулювання виробництва, розповсюдження, контролю якості, цінової політики, фармаконагляду та доступності лікарських засобів відповідно до національних та міжнародних стандартів;

– застосування матриці Ейзенхауера, як аналітичного інструменту в

управлінні нормативно-правовим забезпеченням фармацевтичного сектору, що дозволяє систематизувати завдання, підвищити ефективність ухвалення регуляторних рішень та оптимізувати використання ресурсів у процесі державного регулювання обігу лікарських засобів.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Сформульовані у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації ґрунтуються на теоретико-методологічних засадах науки публічного управління, узагальненні поглядів та ідей провідних вітчизняних і зарубіжних учених, використанні системи загальнонаукових і спеціальних методів. У роботі здійснено аналіз значного обсягу нормативно-правових актів, наведено дані про апробацію результатів на науково-практичних конференціях та впровадження розробок автора у практичній діяльності органів публічної влади. У цілому наукові результати, отримані в дисертації, є достовірними, науково обґрунтованими та доказовими.

6. Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності державного управління, покращення якості та безпеки ліків, забезпечення їхньої доступності для населення, загалом покращення системи обігу ліків матиме позитивний соціальний та економічний ефект, сприятиме зміцненню здоров'я нації та підвищенню якості життя громадян. Також результати дослідження можуть бути використані для розробки навчальних курсів з публічного управління та адміністрування.

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг дисертації складає 254 сторінок, в т. ч. 11

рисунків і 12 таблиць, список використаних джерел (256 найменувань) – на 24 сторінках.

Статті у наукових фахових виданнях:

1. Бублій М.П., Колесніков Д.Д. Теоретичні основи державного регулювання у сфері обігу лікарських засобів в Україні. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. №7(35). С. 50-61.

2. Колесніков Д.Д. Закордонний досвід державного регулювання у сфері обігу лікарських засобів. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 7(25). С. 248-261.

3. Колесніков Д.Д. Методологія прийняття управлінських рішень у сфері обігу лікарських засобів. *Суспільство та національні інтереси*. 2024 №4(4). С. 1066-1077.

Матеріали конференцій:

1. Колесніков Д.Д. Наукові аспекти державного регулювання у сфері обігу лікарських засобів. *Публічне управління XXI століття: особливості воєнного і післявоєнного періодів: зб. наук. матер. XXIII Міжнар. наук. конгресу*. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. С.595-599.

2. Колесніков Д. Д. Інформаційні ресурси, що забезпечують механізми державного управління доступністю лікарської допомоги. *Науково-практична конференція «Креативна трансформація та модернізація сучасного суспільства». Креативний простір. Науковий журнал. Електронне видання*. 2024. № 17. С. 37-39

3. Колесніков Д. Д. Методи державного управління доступністю допомоги лікарськими препаратами. Соціально-економічний стан в умовах воєнного часу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Східноєвропейський центр наукових досліджень (Суми, 19 лютого 2024 р). Research Europe, 2024. С.171-175.

4. Колесніков Д.Д. Етикет прийняття управлінських рішень публічної влади. *Публічне управління XXI століття: нові виклики і трансформації в*

умовах війни зб. наук. матер. XXIV Міжнар. наук. Конгресу [Електронний ресурс]. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С.447-449.

8. Апробація матеріалів дисертації

Апробація результатів дисертації. Основні результати дисертаційного дослідження були оприлюднені на XXIII Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: особливості воєнного і післявоєнного періодів» (м. Харків, 2023 р.), на Міжнародній науково-практичній конференції «Соціально-економічний стан в умовах воєнного часу» (м. Суми, 2024 р.), XXIV Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: нові виклики і трансформації в умовах війни» (м. Харків, 2024 р.) та ін.

9. Оцінка структури, мови та стилю дисертації

Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Колеснікова Дмитра Дмитровича «Прийняття управлінських рішень в системі державного регулювання сфери обігу лікарських засобів» повністю відповідає галузі знань 28 «Публічне

управління та адміністрування» та відповідає паспорту спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

11. Дотримання академічної доброчесності

На підставі вивчення тексту дисертації та наукових праць здобувача, Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що робота виконана самостійно, її текст не містить плагіату, а дисертаційне дослідження відповідає вимогам академічної доброчесності.

12. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту

Здобувач представив основні результати своєї дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри управління персоналом та підприємництва ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна щодо попередньої експертизи дисертації (витяг з протоколу № 11 розширеного засідання кафедри управління персоналом та підприємництва від 19.03.2025 року) у формі презентації та наукової дискусії після її завершення.

У рамках цього розширеного засідання було ухвалено одноголосно рекомендувати роботу здобувача Колеснікова Д.Д. «Прийняття управлінських рішень в системі державного регулювання сфери обігу лікарських засобів» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Доктор наук з державного управління,
професор, заступник директора, ННІ
«Інститут державного управління»
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Наталія СТАТІВКА